

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วันนับแต่วันตีประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืช จำนวน ๒ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ฝ้ายพันธุ์ TF2 ⁶/ BC-B-115-B-5-B-B
๒. ถั่วแขกพันธุ์สีม่วงสิรินธร เบอร์ ๑

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชทั้ง ๒ พันธุ์ ให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันตีประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายดิเรก ตนพยอม)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ฝ้ายพันธุ์ TF2 6/ BC-B-115-B-5-B-B

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล อธิบัติกรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-3930 , 056-241019

แหล่งที่มาและประวัติ

ฝ้ายพันธุ์ TF2 6/ BC-B-115-B-5-B-B เริ่มดำเนินโครงการในเดือนตุลาคม 2542 โดยทำการปลูกขยายเมล็ดของพันธุ์ฝ้ายเส้นใยสีน้ำตาล (Brown Cotton) และฝ้ายพันธุ์ตากฟ้า 2 ต่อมาในปี 2543 ทำการผสมข้ามระหว่างฝ้ายพันธุ์ตากฟ้า 2 ซึ่งมีผลผลิตสูง คุณภาพเส้นใยดี และต้านทานต่อโรคใบหงิก กับฝ้าย Brown Cotton ที่มีเส้นใยสีน้ำตาล แต่คุณภาพเส้นใยต่ำ และอ่อนแอต่อโรคใบหงิก ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่นครสวรรค์ จนได้ลูกผสมชั่วที่ F1 และทำการผสมกลับ 5 ครั้ง ระหว่างปี 2544-2546 โดยในการผสมกลับแต่ละครั้งทำการเก็บรวมเฉพาะต้นที่มีลักษณะคล้ายพันธุ์ตากฟ้า 2 แต่ให้เส้นใยสีน้ำตาลอ่อน จากนั้นทำการปลูก BC₅F₁ ในปี 2547 แล้วทำการเก็บรวมเฉพาะต้นที่มีลักษณะคล้ายพันธุ์ตากฟ้า 2 แต่ให้เส้นใยสีน้ำตาลอ่อน แล้วนำไปปลูกเป็น BC₅F₂ ในปี 2548 ภายใต้สภาพการปลูกเชื้อโรคใบหงิก สามารถคัดเลือกและเก็บเมล็ดรายต้นเฉพาะต้นที่มีลักษณะคล้ายพันธุ์ตากฟ้า 2 แต่ให้เส้นใยสีน้ำตาล จำนวน 11 ต้น แล้วจึงนำมาปลูกคัดเลือกแบบต้นต่อแถวในชั่วที่ BC₅F₃ เมื่อปี 2549 ซึ่งสามารถเก็บรวมเมล็ดจากต้นที่ให้ผลผลิตสูง เส้นใยสีน้ำตาล ภายในแถวที่มีความสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปลูกคัดเลือกรวม 16 แถว ในปี 2550 เป็นชั่วที่ BC₅F₄ แล้วคัดเลือกไว้เฉพาะต้นที่มีเส้นใยสีน้ำตาล จากแถวที่มีจำนวนต้นที่ให้เส้นใยสีน้ำตาลมากที่สุด รวม 2 แถว เพื่อนำสมอจากต้นที่ผ่านการคัดเลือกรวม 13 สมอ ไปทำการปลูกคัดเลือกในชั่วที่ BC₅F₆ แบบสมอต่อแถวรวม 13 แถวในปี 2551 และสามารถรวบรวมเมล็ดจากสมอของดอกที่มีการผสมตัวเองในแถวที่มีเส้นใยสีน้ำตาลทั้ง 13 แถว สำหรับนำไปปลูกคัดเลือก ในปี 2552 ซึ่งสามารถคัดเลือกได้สายพันธุ์หรือแถวที่มีความสม่ำเสมอและมีเส้นใยสีน้ำตาล 11 สายพันธุ์ แล้วจึงทำการประเมินผลผลิตตามขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์พืชของกรมวิชาการเกษตร และประเมินลักษณะต่าง ๆ ระหว่างปี 2553-2557 ซึ่งสามารถคัดเลือกได้พันธุ์ TF2 6/ BC-B-115-B-5-B-B ที่ให้ผลผลิตสูง และมีเส้นใยสีน้ำตาล

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ฝ้าย ชื่อวิทยาศาสตร์ *Gossypium hirsutum* วงศ์ Malvaceae
ต้น มีทรงต้นค่อนข้างโปร่ง ความสูงต้นค่อนข้างสม่ำเสมอเฉลี่ย 1.36 เมตร มีกิ่งกระโดง 2 กิ่ง และทำมุมแหลมกับลำต้น มีกิ่งผล 15 กิ่ง และมีต่อมพิษกือสชิปอลทุกส่วนของลำต้น (เห็นเป็นจุดดำ)
ใบ ใบมีขนาดปานกลาง แผ่นใบมีลักษณะระหว่าง palmate กับ digitate 3-5 แฉก ขอบใบหยักเว้าลึก จนทำให้เห็นเป็นแฉกได้ชัดเจน และจักใบมีลักษณะยกขึ้น (ridged)

- ดอก เป็นดอกเดี่ยว มีกลีบดอก 5 กลีบ ดอกสีครีม ไม่มีจุดสีที่โคนกลีบดอกด้านใน อับละอองเกสรตัวผู้สีครีม เกสรตัวเมียสีครีม วันออกดอก 50 เปอร์เซ็นต์ เฉลี่ย 43 วัน นับตั้งแต่วันงอก 50 เปอร์เซ็นต์ และมีต่อมสีที่ร้าวประดับ
- สมอและเมล็ด สมอเป็นรูปไข่ จำนวนสมอเฉลี่ย 31 สมอต่อต้น น้ำหนักปุ๋ยฝ้ายรวมทั้งเมล็ดเฉลี่ย 5.66 กรัม ต่อสมอ อายุเก็บเกี่ยว 105-135 วัน จำนวนเมล็ดต่อสมอเฉลี่ย 32 เมล็ด น้ำหนัก 100 เมล็ดเฉลี่ย 12.9 กรัม
- ลักษณะอื่น ๆ
- เป็นฝ้ายพันธุ์ที่มีเส้นใยสีน้ำตาลโดยไม่ต้องฟอกย้อม ผลผลิตปุ๋ยทั้งเมล็ดเฉลี่ย 298 กิโลกรัมต่อไร่ เปอร์เซ็นต์หีบ 23.4 เปอร์เซ็นต์ ความยาวเส้นใยเฉลี่ย 1.09 นิ้ว ความเหนียวของเส้นใย 19.0 กรัมต่อเท็กซ์ ความสม่ำเสมอของเส้นใย 58 และความละเอียดอ่อนของเส้นใย 2.7
 - คุณสมบัติของฝ้ายพันธุ์ TF2 6/ BC-B-115-B-5-B-B เปรียบเทียบกับพันธุ์ตากฟ้า 2 ที่เป็นพันธุ์รับรองของกรมวิชาการเกษตร พบว่า พันธุ์ TF2 6/ BC-B-115-B-5-B-B มีเส้นใยสีน้ำตาล แต่มีเปอร์เซ็นต์หีบต่ำกว่าพันธุ์ตากฟ้า 2 ในขณะที่พันธุ์ตากฟ้า 2 มีเส้นใยสีขาว และมีคุณภาพเส้นใยที่ดีกว่า

ทรงต้น : กลม

สีกลีบดอกและอับละอองเกสร : ครีมน

รูปร่างใบ : มีลักษณะระหว่าง palmate กับ digitate 3-5 แฉก

ลักษณะสมอ : ไข่

สีของปุยหรือเส้นใยฝ้าย: น้ำตาล

ฝ้ายพันธุ์ TF2 ^๑/ BC-B-115-B-5-B-B

ถั่วแขกพันธุ์สีม่วงสิรินธร เบอร์ 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา

ที่อยู่ 2012 ซ.อรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 0 2447 8585-8

แหล่งที่มาและประวัติ

ถั่วแขกสีม่วงสิรินธรเบอร์ 1 ได้จากการผสมข้ามระหว่างถั่วแขกสายพันธุ์แม่ CMB001 กับสายพันธุ์พ่อ CMB013 ซึ่งเป็นพันธุ์กรรมจากแหล่งรวบรวมพันธุ์ถั่วแขกของสาขาพืชผัก มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ลักษณะสายพันธุ์แม่ CMB001 เป็นถั่วแขกเลื้อย ฝักกลม สีเขียว ให้ผลผลิตสูง ออกดอกเร็ว ส่วนสายพันธุ์พ่อ CMB013 เป็นถั่วแขกพันธุ์พุ่ม ฝักกลมปลายเรียวแหลม ฝักมีสีม่วงเข้ม ผลผลิตต่ำ ทำการผสมข้ามเมื่อปี 2551 ณ สำนักฟาร์ม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ปลูกคัดเลือกจำนวน 7 รอบ ได้ถั่วแขกที่มีลักษณะคงที่ทางพันธุกรรม จากนั้นทำการปลูกทดสอบรวมกับสายพันธุ์อื่น ๆ เพื่อเก็บข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ ณ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในปี 2557 -2558 ได้นำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตร เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2558 และพระราชทานนามว่า "ถั่วแขกสีม่วงสิรินธร เบอร์ 1"

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ถั่วแขกสำหรับบริโภค ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phaseolus vulgaris* L.

ต้น ลักษณะการเจริญเติบโตแบบขึ้นค้าง (indeterminate)

ใบ ใบเป็นแบบสามเหลี่ยม (deltoid) ใบมีสีเขียวแต่มีม่วง ใบย่อยส่วนปลายมีความกว้าง 10.5 เซนติเมตร และความยาว 13.25 เซนติเมตร ก้านใบสีม่วง ด้านหลังใบและท้องใบมีขนเล็กน้อย (pubescent)

ดอก/ช่อดอก ตำแหน่งข้อที่ดอกแรกบานพบข้อที่ 4-5 สีกลีบคู่ข้าง (color of wings) และสีกลีบกลาง (color of standard) สีม่วง (purple)

ฝักและเมล็ด ฝักสด (fresh pod color) สีม่วง (purple) รูปร่างปลายฝัก (pod shape bottom end) แหลม (acute) ความยาวฝักประมาณ 14.50 เซนติเมตร ความกว้างฝักประมาณ 0.89 เซนติเมตร น้ำหนักฝักประมาณ 8.17 กรัม ลักษณะฝักโค้งเล็กน้อย (slight curved) ความหนาเนื้อ 0.97 มิลลิเมตร ผิวฝักเรียบ (smooth) รูปร่างเมล็ดเป็นรูปไต (kidney shape) เมล็ดมีสีครีมลายกระ สีขั้วเมล็ดสีครีม จำนวนเมล็ดต่อฝัก 8-10 เมล็ด น้ำหนัก 100 เมล็ดเท่ากับ 21.98 กรัม

ลักษณะเมล็ด

ลักษณะดอก

ลักษณะฝัก

ความยาวฝัก

ลักษณะใบ

ถั่วแขกพันธุ์สีม่วงสิรินธร เบอร์ 1